

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

17. listopadu 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Rovné zacházení v zaměstnání a povolání – Článek 21 Listiny základních práv Evropské unie – Směrnice 2000/78/ES – Článek 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 – Zákaz diskriminace na základě věku – Vnitrostátní právní úprava, která stanoví maximální věkovou hranici 30 let pro nábor policejních komisařů – Odůvodnění“

Ve věci C-304/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) ze dne 23. dubna 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 12. května 2021, v řízení

VT

proti

Ministero dell' Interno,

Ministero dell'Interno – Dipartimento della Pubblica Sicurezza – Direzione centrale per le risorse umane,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení L. Arastey Sahún (zpravodajka), předsedkyně senátu, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za VT A. Bonannim a P. Pisellim, avvocati,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s E. De Bonisem a G. M. De Socio, avvocati dello Stato,
- za německou vládu J. Möllerem a A. Hoesch, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: italština.

- za řeckou vládu M. Tassopoulou, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi D. Martinem a D. Recchia, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79), článku 3 SEU, článku 10 SFEU, jakož i článku 21 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi VT na straně jedné a Ministero dell'Interno (ministerstvo vnitra) a Ministero dell'Interno – Dipartimento della Pubblica Sicurezza – Direzione centrale per le risorse umane (Ministerstvo vnitra – odbor veřejné bezpečnosti – centrální ředitelství lidských zdrojů, Itálie) na straně druhé týkajícího se rozhodnutí neumožnit VT účast ve výběrovém řízení pořádaném za účelem obsazení míst komisaře Polizia di Stato (státní policie, Itálie) z důvodu, že dosáhl maximální věkové hranice stanovené za tímto účelem.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 18 a 23 odůvodnění směrnice 2000/78 uvádějí:
 - „(18) Tato směrnice zejména nevyžaduje, aby ozbrojené síly, policie, vězeňské nebo záchranné služby přijímaly nebo zaměstnávaly osoby, které nemají požadovanou schopnost vykonávat řadu funkcí, jejichž vykonávání by se od nich mohlo požadovat se zřetelem k oprávněnému cíli zachování operační schopnosti těchto služeb.
 - [...]
 - (23) Za velmi omezených okolností může být rozdíl v zacházení odůvodněný v případech, kdy vlastnost týkající se [...] věku [...] představuje oprávněný a rozhodující požadavek povolání, kdy cíl je legitimní a požadavek přiměřený. [...]"
- 4 Podle článku 1 směrnice 2000/78 je účelem této směrnice stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v zaměstnání a povolání, s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení.

5 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Pojem diskriminace“, stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1.

2. Pro účely odstavce 1 se

a) ‚přímou diskriminací‘ rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě jednoho z důvodů uvedených v článku 1;

[...]“

6 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví:

„1. V rámci pravomocí svěřených [Evropské unii] se tato směrnice vztahuje na všechny osoby ve veřejném i soukromém sektoru, včetně veřejných subjektů, pokud jde o

a) podmínky přístupu k zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo k povolání, včetně kritérií výběru a podmínek nábory bez ohledu na obor činnosti a na všech úrovních profesní hierarchie včetně získávání praktických zkušeností [včetně postupu v zaměstnání];

[...]“

7 Článek 4 téže směrnice, nadepsaný „Profesní požadavky“, v odstavci 1 stanoví:

„Bez ohledu na čl. 2 odst. 1 a 2 mohou členské státy stanovit, že rozdíl v zacházení na základě vlastností souvisejících s jedním z důvodů uvedených v článku 1 nepředstavuje diskriminaci, pokud z povahy dotyčné pracovní činnosti nebo z podmínek jejího výkonu vyplývá, že tyto vlastnosti představují podstatný a určující profesní požadavek, je-li cíl legitimní a požadavek přiměřený.“

8 Článek 6 směrnice 2000/78, nadepsaný „Opodstatněnost rozdílů v zacházení na základě věku“, v odstavci 1 stanoví:

„Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

Tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména:

[...]

c) stanovení maximálního věku pro přijetí, který je založen na požadavcích dotyčného pracovního místa na odbornou přípravu nebo na potřebě přiměřené doby zaměstnání před odchodem do důchodu.“

Italské právo

Legislativní nařízení č. 165/1997

- 9 Podle článků 1 a 2 decreto legislativo n. 165 – Attuazione delle deleghe conferite dall'articolo 2, comma 23, della legge 8 agosto 1995, n. 335, e dall'articolo 1, commi 97, lettera g), e 99, della legge 23 dicembre 1996, n. 662, in materia di armonizzazione al regime previdenziale generale dei trattamenti pensionistici del personale militare, delle Forze di polizia e del Corpo nazionale dei vigili del fuoco, nonchè del personale non contrattualizzato del pubblico impiego [legislativní nařízení č. 165, kterým se provádí pravomoci založené čl. 2 odst. 23 zákona 335 ze dne 8. srpna 1995, a čl. 1 odst. 97 písm. g) a odst. 99 zákona č. 662 ze dne 23. prosince 1996 o harmonizaci důchodů ozbrojených složek, policie a státních zaměstnanců hasičských sborů, jakož i nesmluvních zaměstnanců ve veřejné službě s obecným systémem sociálního zabezpečení] ze dne 30. dubna 1997 (GURI č. 139 ze dne 17. června 1997), činí věková hranice, po jejímž dosažení musí příslušníci státní policie odejít do důchodu, 61 let.

Zákon č. 127/1997

- 10 Obecná úprava věkové hranice pro účast ve veřejných výběrových řízeních je obsažena v čl. 3 odst. 6 legge n. 127 – Misure urgenti per lo snellimento dell'attività amministrativa e dei procedimenti di decisione e di controllo (zákon č. 127 o naléhavých opatřeních pro racionalizaci správní činnosti a rozhodovacích a kontrolních řízení) ze dne 15. května 1997 (GURI č. 113 ze dne 17. května 1997 – běžný doplněk ke GURI č. 98), podle kterého „[ú]čast ve výběrových řízeních pořádaných ve veřejné správě nemůže být omezena věkovou hranicí s výjimkou případů stanovených právními předpisy vypracovanými jednotlivými správními orgány na základě povahy služby či objektivních potřeb daného správního orgánu“.

Legislativní nařízení č. 334/2000

- 11 Funkce policejního komisaře je upravena v decreto legislativo n. 334. – Riordino dei ruoli del personale direttivo e dirigente della Polizia di Stato, a norma dell'articolo 5, comma 1, della legge 31 marzo 2000, n. 78 (legislativní nařízení č. 334 – Reorganizace funkce výkonného personálu a ředitelství státní policie v souladu s čl. 5 odst. 1 zákona č. 78 ze dne 31. března 2000) ze dne 5. října 2000 (GURI č. 271 ze dne 20. listopadu 2000 – běžný doplněk ke GURI č. 190, dále jen „legislativní nařízení č. 334/2000“).
- 12 Článek 2 odst. 2 tohoto legislativního nařízení popisuje funkci policejního komisaře následovně:

„Osoby ve služebním poměru mají až do hodnosti hlavního komisaře status příslušníka veřejné bezpečnosti a příslušníka soudní policie. Ve vztahu k dosažené hodnosti vykonávají funkce dané institucionálními úkoly státní policie a správy veřejné bezpečnosti s autonomní rozhodovací odpovědností a odpovídajícím odborným přínosem. Rovněž zajišťují školení zaměstnanců a v závislosti na své odborné kvalifikaci plní úkoly při vzdělávání a výcviku zaměstnanců státní policie. Tito zaměstnanci jsou přímými spolupracovníky osob s vyšší hodností v rámci téže hodnostní skupiny a v případě nepřítomnosti nebo překážek ve výkonu služby je nahrazují v řízení úřadů a útvarů. Jsou-li pověřeni příslušnou funkcí, jakož i při nahrazování vedoucího pracovníka detašovaných komisařství veřejné bezpečnosti, plní hlavní komisaři také funkce místního orgánu veřejné bezpečnosti. Uvedení zaměstnanci rovněž vykonávají s plnou odpovědností za vydané příkazy a za dosažené výsledky funkce spočívající v řízení úřadů a útvarů, které nejsou vyhrazeny pro zaměstnance s vyšší hodností,

jakož i funkce spočívající v usměrňování a koordinování více organizačních složek v rámci úřadu, ke kterému jsou přiřazeni. [...]"

- 13 Podle článku 3 odst. 1 uvedeného legislativního nařízení „[v]ěková hranice pro účast ve výběrovém řízení, která nesmí přesahovat 30 let, je stanovena nařízením přijatým podle čl. 3 odst. 6 zákona č. 127 ze dne 15. května 1997 s výhradou výjimek uvedených ve výše uvedeném nařízení“.
- 14 Článek 3 odst. 3 téhož legislativního nařízení stanoví, že nařízení ministra vnitra stanoví „podmínky zkoušek fyzické zdatnosti, požadavky na tělesnou a duševní způsobilost a na odbornost, jakož i podmínky jejich hodnocení“.
- 15 Podle článku 3 odst. 4 legislativního nařízení č. 334/2000 „[20] % volných pozic s hodnosti komisaře je vyhrazeno pro zaměstnance státní policie, kteří mají požadovaný diplom v oboru práva a kteří nepřekročili věk 40 let [...]“.

Ministerská vyhláška č. 103/2018

- 16 Nařízením uvedeným v čl. 3 odst. 1 legislativního nařízení č. 334/2000 je decreto ministeriale n. 103 – Regolamento recante norme per l'individuazione dei limiti di età per la partecipazione ai concorsi pubblici per l'accesso a ruoli e carriere del personale della Polizia di Stato (ministerské nařízení č. 103 – Nařízení, kterým se stanoví pravidla pro věkové hranice pro účast ve veřejných výběrových řízeních na funkce a služební poměr zaměstnanců státní policie) ze dne 13. července 2018 (GURI č. 208 ze dne 7. září 2018, dále jen „ministerské nařízení č. 103/2018“), přijaté ministerstvem vnitra, jehož čl. 3 odst. 1 stanoví:

„Pro účast ve veřejném výběrovém řízení na funkci komisaře a technického ředitele státní policie je stanovena maximální věková hranice 30 let.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 17 Dne 2. prosince 2019 uspořádalo ministerstvo vnitra výběrové řízení na základě kvalifikačních předpokladů a zkoušek za účelem obsazení 120 pracovních míst komisaře státní policie. Výzva k podávání přihlášek zmiňovala na základě ministerského nařízení č. 103/2018 mezi obecnými podmínkami pro účast v tomto výběrovém řízení, že uchazečům musí být 18 let a nesmí být až na určité zvláštní případy starší 30 let.
- 18 VT se pokusil podat přihlášku do uvedeného výběrového řízení v elektronické podobě. Počítačová aplikace určená pro tento účel mu však v podání této přihlášky zabránila z důvodu, že nesplňuje podmínku věku uvedenou v předchozím bodě. Vzhledem k tomu, že se narodil v roce 1988, dosáhl již věku 30 let a nevztahuje se na něj žádný ze zvláštních případů, v nichž taková věková hranice neplatí.
- 19 VT proto podal žalobu k Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio, Itálie) proti výzvě k podávání přihlášek, ministerskému nařízení č. 103/2018 a konkludentnímu rozhodnutí o nepřipuštění jeho přihlášky do téhož výběrového řízení.
- 20 Na základě předběžného opatření přijatého tímto soudem byla VT s výhradou umožněna účast v tomto výběrovém řízení, v jehož rámci poté úspěšně absolvoval předvýběrové kolo.

- 21 Nicméně rozsudkem ze dne 2. března 2020 uvedený soud žalobu VT zamítl z důvodu, že věková hranice popsaná v bodě 17 tohoto rozsudku představuje „přiměřené omezení“ a není v rozporu s Costituzione della Repubblica Italiana (Ústava Italské republiky) ani s ustanoveními unijního práva – konkrétně se směrnicí 2000/78 – která zakazují diskriminaci mimo jiné na základě věku.
- 22 VT podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu, Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie), v němž uplatňoval rozpor úpravy dotčené věkové hranice jak s unijním právem, tak s ústavou Italské republiky a dalšími ustanoveními italského práva.
- 23 Pokud jde o unijní právo, společnost VT se dovolával aplikace směrnice 2000/78, článku 21 Listiny a článku 10 SFEU. Tvrdil, že stanovení maximální věkové hranice pro účast ve výběrovém řízení dotčeném v původním řízení na 30 let představuje nepřiměřenou diskriminaci. Skutečnost, že některá ustanovení dotčené výzvy k podávání přihlášek stanoví pro určité kategorie uchazečů vyšší věkovou hranici, je podle jeho názoru ještě nepřiměřenější. Tato výzva k podávání přihlášek totiž podle něj stanoví, že maximální věková hranice „se zvyšuje nejvíce o tři roky na základě doby vojenské služby, kterou uchazeč skutečně odsloužil“, „věkové omezení neplatí pro zaměstnance státní policie“ a „pro osoby vykonávající službu v civilní správě ministerstva vnitra je věková hranice pro účast ve výběrovém řízení stanovena na 35 let“.
- 24 Ministerstvo vnitra navrholo, aby bylo odvolání VT zamítnuto.
- 25 Předkládající soud má za to, že se v projednávaném případě jedná o diskriminaci na základě věku ve smyslu článku 2 směrnice 2000/78, která není odůvodněna s ohledem na její články 4 a 6.
- 26 V tomto ohledu tento soud tvrdí, že ze znění čl. 2 odst. 2 legislativního nařízení č. 334/2000 zjevně vyplývá, že funkce policejního komisaře jsou především řídicími a administrativními funkcemi. Použitelná vnitrostátní ustanovení totiž podle něj nepovažují za podstatné operační výkonné funkce, které jako takové vyžadují zvláště vysokou fyzickou zdatnost srovnatelnou s tím, co je vyžadováno od pouhého příslušníka policejního sboru ve smyslu rozsudku ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo (C-258/15, EU:C:2016:873).
- 27 Uvedený soud má dále za to, že projednávaná věc musí být rovněž srovnána s věcí, ve které byl vydán rozsudek ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371), v němž byla za nepřiměřenou považována věková hranice 30 let stanovena pro přístup na pozici pouhého příslušníka místní policie v případě, kdy příslušné funkce byly v zásadě administrativní, avšak nebyly vyloučeny zásahy vyžadující použití fyzické síly. Tato věková hranice musí být tedy podle něj tím spíše považována za neadekvátní v projednávané věci, jelikož zásahy tohoto typu nepatří mezi typické úkoly policejních komisařů.
- 28 I jiné argumenty podle něj potvrzují nepřiměřenost uvedené věkové hranice.
- 29 Zprvce předkládající soud uvádí, že dotčené výběrové řízení zahrnuje zkoušku fyzické zdatnosti podle čl. 3 odst. 3 legislativního nařízení č. 334/2000 a že neúspěch při této zkoušce má za následek vyloučení uchazeče z výběrového řízení. Vzhledem k tomu, že u policejních komisařů nejsou stanoveny takové požadavky na zvláště vysokou fyzickou zdatnost, jako jsou požadavky dotčené ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo (C-258/15, EU:C:2016:873), musí být vyřazovací zkouška fyzické zdatnosti v každém případě považována za dostatečnou k zajištění toho, že budou příslušné funkce moci být vykonávány požadovaným způsobem.

- 30 Zadruhé čl. 3 odst. 4 tohoto legislativního nařízení, který stanoví kvótu vyhrazenou pro příslušníky v aktivní službě, kteří nepřesahují věk 40 let, potvrzuje skutečnost, že dosažení tohoto věku ke dni přihlášení se do dotčeného výběrového řízení, není neslučitelné s výkonem funkce policejního komisaře.
- 31 Zatřetí důchodový věk stanovený na 61 let umožňuje v každém případě zajistit přiměřenou délku služby, a to i v případě osoby, která nastoupila do služby po dovršení věku 30 let.
- 32 Za těchto okolností se Consiglio di Stato (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být směrnice [2000/78], článek 3 SEU, článek 10 SFEU a článek 21 [Listiny] vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě obsažené v legislativním nařízení č. 334/2000 ve znění pozdějších změn a doplňků a v právních předpisech nižší právní síly přijatých Ministero dell'Interno (ministerstvem vnitra), která stanoví věkovou hranici [30] let pro účast ve výběrovém řízení na místa komisaře ve sboru příslušníků Polizia di Stato (státní policie)?“

K předběžné otázce

- 33 Úvodem je třeba poznamenat, že v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se předkládající soud táže Soudního dvora na výklad směrnice 2000/78, článku 3 SEU, článku 10 SFEU a článku 21 Listiny.
- 34 Pokud jde o článek 3 SEU a článek 10 SFEU, stačí konstatovat, že článek 3 SEU pouze stanoví cíle Unie vyjádřené jinými ustanoveními Smluv a článek 10 SFEU stanoví povinnosti nikoli pro členské státy, nýbrž pro Unii. Tyto dva články tudíž nejsou relevantní pro účely analýzy otázky položené v projednávané věci.
- 35 Je tedy třeba mít za to, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 s ohledem na článek 21 Listiny vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví maximální věkovou hranici 30 let pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů.
- 36 Úvodem je třeba připomenout, že zákaz jakékoli diskriminace založené mimo jiné na věku je zakotven v článku 21 Listiny a že tento zákaz byl v oblasti zaměstnání a povolání konkretizován směrnicí 2000/78 [rozsudek ze dne 3. června 2021, Ministero della Giustizia (Notáři), C-914/19, EU:C:2021:430, bod 19 a citovaná judikatura].
- 37 Nejdříve je tak třeba ověřit, zda se na právní úpravu, o kterou se jedná v původním řízení, vztahuje směrnice 2000/78.
- 38 V tomto ohledu čl. 3 odst. 1 legislativního nařízení č. 334/2000, podle něhož se osoby, které dosáhly věku 30 let, nemohou zúčastnit výběrového řízení, jehož cílem je nábor komisařů státní policie, ovlivňuje podmínky nábora těchto pracovníků. Právní úprava této povahy proto musí být považována za právní úpravu stanovící pravidla v oblasti přístupu k zaměstnání ve veřejném sektoru ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) směrnice 2000/78 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, bod 30, a ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 25).

- 39 Z toho vyplývá, že právní úprava, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, spadá do rozsahu působnosti směrnice 2000/78.
- 40 Pokud jde dále o otázku, zda tato právní úprava zakládá rozdílné zacházení na základě věku ve smyslu čl. 2 odst. 1 směrnice 2000/78, je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení se „zásadou rovného zacházení“ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1 této směrnice. Článek 2 odst. 2 písm. a) uvedené směrnice upřesňuje, že pro účely jejího čl. 2 odst. 1 se přímou diskriminací rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě než s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě jednoho z důvodů uvedených v článku 1 téže směrnice (rozsudek ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 28).
- 41 V projednávaném případě vede podmínka věku stanovená v čl. 3 písm. b) legislativního nařízení 334/2000 k tomu, že se s některými osobami zachází méně příznivě než s jinými osobami ve srovnatelných situacích pouze z toho důvodu, že dosáhly věku 30 let.
- 42 Jak se shodují všichni zúčastnění, kteří předložili písemná vyjádření, právní úprava dotčená ve věci v původním řízení tedy zavádí rozdílné zacházení přímo založené na věku ve smyslu ustanovení čl. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice 2000/78 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, bod 33, a ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 30).
- 43 Za těchto podmínek je konečně třeba ověřit, zda může být takové rozdílné zacházení odůvodněno s ohledem na čl. 4 odst. 1 nebo čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78.

K článku 4 odst. 1 směrnice 2000/78.

- 44 Článek 4 odst. 1 směrnice 2000/78 na prvním místě stanoví, že rozdíl v zacházení na základě vlastností souvisejících s jedním z důvodů uvedených v článku 1 této směrnice nepředstavuje diskriminaci, pokud z povahy dotyčné pracovní činnosti nebo z podmínek jejího výkonu vyplývá, že tyto vlastnosti představují podstatný a určující profesní požadavek, je-li cíl legitimní a požadavek přiměřený.
- 45 Z tohoto ustanovení vyplývá, že takový podstatný a určující profesní požadavek musí představovat nikoliv důvod, na němž je založeno rozdílné zacházení, nýbrž vlastnost související s tímto důvodem (rozsudek ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 33 a citovaná judikatura).
- 46 Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že disponování zvláštními fyzickými schopnostmi je vlastností související s věkem a že úkoly týkající se ochrany osob a majetku, zatýkání pachatelů trestné činnosti a dohledu nad nimi, jakož i preventivních hlídek mohou vyžadovat používání fyzické síly. Povaha těchto úkolů předpokládá zvláštní fyzickou zdatnost, jelikož fyzická selhání při výkonu uvedených úkolů mohou mít značné důsledky nejen pro příslušníky policie samotné a pro třetí osoby, ale také pro udržení veřejného pořádku (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, bod 39, a ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 35).
- 47 Z toho vyplývá, že požadavek mít zvláštní fyzické schopnosti za účelem plnění takových úkolů policie, jako je zajišťování ochrany osob a majetku, garantování svobodného výkonu práv a svobod každého jednotlivce i zajišťování bezpečnosti občanů, může být považován za podstatný

a určující profesní požadavek ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78 pro výkon profese příslušníka policie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 36).

- 48 V projednávané věci přitom předkládající soud tvrdí, že z čl. 2 odst. 2 legislativního nařízení č. 334/2000 vyplývá, že policejní komisař vykonává především řídicí a administrativní funkce. Operační a výkonné funkce vyžadující zvláště vysokou fyzickou zdatnost nejsou podle něj podstatné pro výkon povolání policejního komisaře a zásahy vyžadující použití fyzické síly nepatří mezi typické úkoly policejních komisařů.
- 49 Toto konstatování je však zpochybňováno italskou vládou v jejím písemném vyjádření.
- 50 Podle této vlády čl. 2 odst. 2 legislativního nařízení č. 334/2000 stanoví, že takovými příslušníky, jako jsou policejní komisaři, jsou příslušníci soudní policie, kteří plní úkoly vlastní všem službám státní policie včetně operačních úkolů spojených s ochranou osob a majetku, které s sebou mohou nést použití fyzických donucovacích prostředků. Kvalifikace příslušníků veřejné bezpečnosti s sebou podle ní nese zaměstnání ve službách veřejného pořádku, zejména v externích útvech určených k zajišťování řádného průběhu demonstrací, které mohou vyžadovat maximální fyzickou zdatnost. Pouhá možnost, že se policejní komisař vyskytne v rizikových situacích, stačí podle ní k odůvodnění požadavku na fyzickou zdatnost spojeného s věkem.
- 51 Bude na předkládajícím soudu, který je jediný příslušný k výkladu použitelných vnitrostátních právních předpisů, aby určil, jaké funkce skutečně plní komisaři státní policie, a s ohledem na ně určil, zda je zvláštní fyzická zdatnost podstatným a určujícím profesním požadavkem ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78.
- 52 V tomto ohledu musí tento soud přihlédnout k funkcím, které komisaři obvykle skutečně vykonávají při plnění běžných úkolů. Skutečnost, že poté, co uspěli ve výběrovém řízení, lze vyžadovat, aby někteří komisaři měli v závislosti na specifických vlastnostech pracovního místa, na něž budou konkrétně přiděleni, zvláštní fyzickou zdatnost, může být zajiště zohledněna pro účely výběru osoby, která by měla toto pracovní místo obsadit. To však nemůže odůvodnit stanovení věkové hranice pro účast v takovém obecném výběrovém řízení, jako je výběrové řízení dotčené v původním řízení.
- 53 Pokud předkládající soud konstatuje, že vzhledem k funkcím, které ve skutečnosti obvykle plní komisaři státní policie, není zvláštní fyzická zdatnost podstatným a určujícím profesním požadavkem ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78, bude muset konstatovat, že toto ustanovení ve spojení s čl. 2 odst. 2 této směrnice brání právní úpravě dotčené v původním řízení.
- 54 Pokud naopak předkládající soud konstatuje, že s ohledem na tyto funkce je zvláštní fyzická zdatnost podstatným a určujícím profesním požadavkem ve smyslu čl. 4 odst. 1 uvedené směrnice, bude muset ještě ověřit, zda dotčená věková hranice sleduje legitimní cíl a je přiměřená ve smyslu tohoto ustanovení.
- 55 Pokud jde o cíl sledovaný právní úpravou dotčenou v původním řízení, italská vláda tvrdí, že tato právní úprava stanovením věkové hranice 30 let pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů, usiluje o zajištění operační schopnosti a řádného fungování policejních složek.

- 56 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že zabezpečit operační schopnost a řádné fungování policejního sboru představuje legitimní cíl ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78 (rozsudky ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, bod 44, a ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 38).
- 57 Pokud jde dále o přiměřenost této právní úpravy, je třeba připomenout, že podle bodu 23 odůvodnění směrnice 2000/78 může být za „velmi omezených okolností“ rozdíl v zacházení odůvodněný v případech, kdy vlastnost týkající se zejména věku představuje oprávněný a rozhodující požadavek povolání. Článek 4 odst. 1 této směrnice musí být ostatně v rozsahu, v němž umožňuje odchýlit se od zásady zákazu diskriminace, vykládán striktně (rozsudek ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, body 46 a 47, jakož i citovaná judikatura).
- 58 V tomto ohledu Soudní dvůr v rozsudku ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo (C-258/15, EU:C:2016:873, body 41, 48 a 50), v podstatě rozhodl, že právní úprava, která stanoví maximální věkovou hranici 35 let pro uchazeče o pracovní místa příslušníků policejního sboru v první hodnostní skupině, kteří plní veškeré operativní a výkonné úkoly tohoto sboru, může být v zásadě považována za úpravu, která nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k uskutečnění cíle uvedeného v bodě 56 tohoto rozsudku. Soudní dvůr konkrétně uvedl, že tyto funkce mohou vyžadovat použití fyzické síly, jakož i plnění úkolů v obtížných, nebo dokonce mimořádných zásahových podmínkách.
- 59 Obdobně v rozsudku ze dne 12. ledna 2010, Wolf (C-229/08, EU:C:2010:3, body 41 až 44), Soudní dvůr dospěl k závěru o přiměřenosti opatření spočívajícího ve stanovení maximální věkové hranice pro přijímání na pracovní místo ve střední technické složce hasičů na 30 let poté, co na základě vědeckých údajů, které měl k dispozici, konstatoval, že některé z úkolů svěřených příslušníkům této složky hasičů, jako je boj proti požárům, vyžadují mimořádně vysoké fyzické schopnosti a že jen velmi málo příslušníků ve věku vyšším než 45 let má fyzické schopnosti dostatečné pro výkon takové činnosti.
- 60 Naproti tomu v rozsudku ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371, body 54 a 57), Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní právní úprava, která stanoví maximální věk pro přijetí příslušníků místní policie na 30 let, ukládá nepřiměřený požadavek s tím, že vzhledem k funkcím, které tito příslušníci plní a které zahrnují zejména pomoc občanům, ochranu osob a majetku, zatýkání pachatelů trestné činnosti a dohled nad nimi, preventivní hlídky a regulaci dopravy, schopnosti, které musí mít, nejsou vždy srovnatelné s mimořádně vysokými fyzickými schopnostmi, které jsou systematicky vyžadovány od hasičů.
- 61 Z toho vyplývá, že za účelem určení, zda právní úprava dotčená v původním řízení stanovením maximální věkové hranice pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů, na 30 let stanovila přiměřený požadavek, bude muset předkládající soud zaprvé ověřit, zda jsou funkce skutečně plněné policejními komisaři hlavně operativními nebo výkonnými funkcemi vyžadujícími mimořádně vysokou fyzickou zdatnost. Pouze v posledně uvedeném případě lze totiž tuto maximální věkovou hranici považovat za přiměřenou. Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce přitom podle všeho vyplývá, že komisaři státní policie takové funkce neplní.

- 62 Pro účely analýzy proporcionality právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení je relevantní i okolnost, na kterou poukazuje předkládající soud a podle níž by vyřazovací fyzická zkouška stanovená v rámci dotčeného výběrového řízení mohla představovat vhodné a méně omezující opatření než stanovení maximální věkové hranice na 30 let.
- 63 Italská vláda se dovolává nutnosti snížit výhledově průměrný věk v rámci policie za účelem obecného přenastavení celkové struktury přístupu ke státní policii.
- 64 V tomto ohledu Soudní dvůr v rozsudku ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo (C-258/15, EU:C:2016:873, body 44 a 47), s ohledem na přesné údaje, které mu byly poskytnuty a na jejichž základě lze předpovědět masivní stárnutí příslušníků dotčeného policejního sboru, rozhodl, že za účelem znovuvybudování uspokojivé věkové pyramidy je potřeba mít zvláštní fyzické schopnosti chápat nikoli staticky v rámci výběrového řízení, nýbrž dynamicky s tím, že se rovněž zohlední léta služby, která budou následovat poté, co bude příslušník přijat.
- 65 Kromě toho je třeba zdůraznit, jak vyplývá z bodu 58 tohoto rozsudku, že ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, se jednalo o výběrové řízení, jehož cílem byl nábor příslušníků policejního sboru v první hodnostní skupině, kteří neplní administrativní úkoly, nýbrž v zásadě operativní a výkonné úkoly.
- 66 Zadruhé bude na předkládajícím soudu, aby ověřil s ohledem na spis, který má k dispozici, nebo na případné informace, které by mohl získat u vnitrostátních orgánů, zda by případné znovuvybudování uspokojivé věkové pyramidy v rámci státní policie mohlo odůvodnit věkovou hranici dotčenou ve věci v původním řízení. Bude však muset zohlednit průměrný věk zaměstnanců, kterých se týká dotčené výběrové řízení, a sice komisařů státní policie, a nikoli věk příslušníků státní policie jako celku. Takové ověření je dále relevantní pouze v rozsahu, v němž uvedený soud konstatuje, že funkce, které tito policejní komisaři skutečně obvykle plní, si žádají zvláštní fyzickou zdatnost, která odůvodňuje potřebu takového přenastavení věkové pyramidy.
- 67 Pokud zde taková potřeba není, vyřazovací fyzická zkouška v rámci dotčeného výběrového řízení by skutečně představovala vhodné a méně omezující opatření než stanovení maximální věkové hranice na 30 let, jak to činí právní úprava dotčená v původním řízení.
- 68 Podle téhož soudu skutečnost, že čl. 3 odst. 4 legislativního nařízení č. 334/2000 stanoví kvótu vyhrazenou pro příslušníky policejního sboru, kteří nejsou starší 40 let, umožňuje kromě toho tvrdit, že dovršení tohoto věku ke dni přihlášení do výběrového řízení není neslučitelné s výkonem funkce policejního komisaře, a že tedy věková hranice dotčená ve věci v původním řízení je nepřiměřená. Ve stejném duchu VT zdůrazňuje, že tato věková hranice je posunuta až o tři roky pro uchazeče, kteří splnili vojenskou službu, je zrušená pro zaměstnance státní policie a pro zaměstnance civilní správy ministerstva vnitra je stanovena na 35 let.
- 69 Italská vláda tvrdí, že cílem kvóty uvedené v předchozím bodě je zachovat schopnosti získané osobami, které jsou již vyškoleny pro výkon policejní služby nebo služeb užitečných pro funkci policejního komisaře.
- 70 Existence této výjimky, jakož i výjimek, na něž poukazuje VT, však potvrzuje nepřiměřenost věkové hranice, o kterou se jedná ve věci v původním řízení. Právní úprava je totiž způsobilá zaručit dosažení dovolávaného cíle pouze tehdy, když skutečně odpovídá snaze dosáhnout jej soudržným a systematickým způsobem (rozsudek ze dne 15. července 2021, Tartu Vangla, C-795/19, EU:C:2021:606, bod 44 a citovaná judikatura).

71 S výhradou ověření, která musí provést předkládající soud, je tudíž zřejmé, že v rozsahu, v němž funkce skutečně plněné komisaři státní policie vyžadují zvláštní fyzickou zdatnost, představuje stanovení maximální věkové hranice na 30 let v čl. 3 odst. 1 legislativního nařízení č. 334/2000 nepřiměřený požadavek s ohledem na čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78.

K článku 6 odst. 1 směrnice 2000/78

72 Pokud jde na druhém místě o otázku, zda může být rozdílné zacházení zavedené právní úpravou dotčenou v původním řízení odůvodněno s ohledem na čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78, je třeba uvést, že tuto otázku je třeba zkoumat pouze v případech, že toto rozdílné zacházení nemůže být odůvodněno na základě čl. 4 odst. 1 této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 49).

73 Článek 6 odst. 1 první pododstavec směrnice 2000/78 stanoví, že rozdíl v zacházení na základě věku nepředstavuje diskriminaci, jestliže je v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněn legitimním cílem souvisejícím zejména s politikou zaměstnanosti, trhem práce a odborným vzděláváním, a jestliže prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné. Článek 6 odst. 1 druhý pododstavec písm. c) této směrnice stanoví, že tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména „stanovení maximálního věku pro přijetí, který je založen na požadavcích dotyčného pracovního místa na odbornou přípravu nebo na potřebě přiměřené doby zaměstnání před odchodem do důchodu“.

74 Je tedy třeba zkoumat, zda taková podmínka týkající se maximálního věku 30 let pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů, jak vyplývá z čl. 3 odst. 1 legislativního nařízení 334/2000, je odůvodněna legitimním cílem ve smyslu čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 a zda prostředky zavedené k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

75 Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nevyplývá, že právní úprava dotčená v původním řízení uvádí, jaký je cíl, který sleduje. Soudní dvůr nicméně rozhodl, z čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 nelze dovodit, že skutečnost, že právní úprava dotčená ve věci v původním řízení neupřesňuje sledovaný cíl, automaticky vylučuje, že by tato právní úprava mohla být odůvodněna na základě tohoto ustanovení. Při neexistenci takového upřesnění je nicméně důležité, aby jiné skutečnosti, vycházející z obecného kontextu předmětného opatření, umožňovaly identifikaci cíle tohoto opatření za účelem výkonu soudního přezkumu jak jeho legitimacy, tak přiměřenosti a nezbytnosti prostředků použitých k dosažení tohoto cíle (rozsudek ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, bod 62 a citovaná judikatura).

76 Cíle, které lze považovat za „legitimní“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78, a tudíž za způsobilé k odůvodnění výjimky ze zásady zákazu diskriminace na základě věku, jsou cíle, které jsou součástí sociální politiky (rozsudek ze dne 13. září 2011, Prigge a další, C-447/09, EU:C:2011:573, bod 81, jakož i citovaná judikatura).

77 Pokud lze věkovou hranici stanovenou právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení považovat za hranici založenou na požadavcích dotyčného pracovního místa na odbornou přípravu nebo na potřebě přiměřené doby zaměstnání před odchodem do důchodu ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce písm. c) této směrnice, mohla by odůvodnit rozdílné zacházení dotčené ve věci v původním řízení, je-li toto rozdílné zacházení „v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněn[o]“ ve smyslu tohoto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, body 64 a 65).

- 78 I v takovém případě by přitom bylo třeba zkoumat, zda jsou prostředky použité k dosažení těchto cílů přiměřené a nezbytné.
- 79 V tomto ohledu Soudní dvůr nemá k dispozici informace umožňující konstatovat, že věková hranice dotčená ve věci v původním řízení je přiměřená a nezbytná s ohledem na cíl zajistit vzdělávání policejních komisařů.
- 80 Pokud jde dále o cíl zajistit přiměřeně dlouhou dobu zaměstnání před odchodem do důchodu, z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že důchodový věk pro zaměstnance státní policie je stanoven na 61 let.
- 81 Z toho vyplývá, že vnitrostátní právní úprava, která stanoví maximální věk pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů, na 30 let, nemůže být v zásadě považována za nezbytnou k tomu, aby dotyčným komisařům byla zajištěna přiměřená doba zaměstnání před odchodem do důchodu ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce písm. c) směrnice 2000/78 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. listopadu 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, bod 72), zejména pokud předkládající soud po posouzení všech relevantních skutečností potvrdí, že funkce policejních komisařů nezahrnují hlavně fyzicky náročné úkoly, které by přijetí policejní komisaři vyššího věku nebyli schopni vykonávat po dostatečně dlouhou dobu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. ledna 2010, Wolf, C-229/08, EU:C:2010:3, bod 43, a ze dne 15. listopadu 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, bod 46).
- 82 Za těchto podmínek a s výhradou potvrzení předkládajícím soudem nemůže být rozdílné zacházení vyplývající z takového ustanovení, jako je čl. 3 odst. 1 legislativního nařízení č. 334/2000, odůvodněno na základě čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce písm. c) směrnice 2000/78.
- 83 S ohledem na výše uvedené je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 musí být s ohledem na článek 21 Listiny vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví maximální věkovou hranici 30 let pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů, jestliže funkce skutečně plněné těmito komisaři státní policie nevyžadují zvláštní fyzickou zdatnost, nebo v případě, že takovou fyzickou zdatnost vyžadují, jeví-li se, že taková úprava sice sleduje legitimní cíl, avšak ukládá nepřiměřený požadavek, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

K nákladům řízení

- 84 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Článek 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být s ohledem na článek 21 Listiny základních práv Evropské unie vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví maximální věkovou hranici 30 let pro účast ve výběrovém řízení, jehož cílem je nábor policejních komisařů, jestliže funkce skutečně plněné těmito komisaři státní policie nevyžadují zvláštní

fyzickou zdatnost, nebo v případě, že takovou fyzickou zdatnost vyžadují, jeví-li se, že taková úprava sice sleduje legitimní cíl, avšak ukládá nepřiměřený požadavek, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

Podpisy.